

TÜRKİYE'DE KAÇ SENDİKA ÜYESİ VAR?

Aydınlık Gazetesi, 17 Temmuz 2018

Yıldırım Koç

Türkiye'de gelir getirici bir işte çalışan 28,5 milyon kişinin 19,3 milyonu ücretli. Ücretlilerin yaklaşık 3 milyonu memur ve sözleşmeli personel.

KAMU ÇALIŞANLARI SENDİKALARI

Memur ve sözleşmeli personel, kamu görevlileri sendikalarına üye. Bu sendikalara ilişkin son istatistikler 7 Temmuz 2018 günlü Resmi Gazete'de yayımlandı. Bu verilere göre, 1,7 milyon memur ve sözleşmeli personel, kamu görevlileri sendikalarına üye olmuş. En fazla üyeyi, 1 milyon 10 bin kişi ile Memur-Sen temsil ediyor. Türkiye Kamu-Sen'e bağlı sendikaların 394 bin üyesi, KESK'e bağlı sendikaların 146 bin üyesi, Birleşik Kamu-İş'e bağlı sendikaların da 65 bin üyesi var. Diğer konfederasyonların önemli bir üye kitlesi yok.

Kamu çalışanlarının sendikalaşmasına ilişkin veriler gerçeğe büyük ölçüde uygundur.

İŞÇİ SENDİKALARI

Türkiye'deki 19,3 milyon ücretlinin yaklaşık 16 milyonu işçi statüsünde çalışmaktadır.

İşçi sendikalarına üyeliğe ilişkin verilerin yenisi önümüzdeki haftalarda yayımlanacak. Elimizdeki son istatistikler 2018 yılı Ocak ayına ilişkin.

Bu istatistiklere göre, Türkiye'de işçi sendikalarına üye işçilerin sayısı 1,7 milyondur. Bu kitlenin 925 bini Türk-İş, 615 bini Hak-İş, 149 bini de DİSK'e bağlı sendikalara üyeydi. Diğer iki konfederasyonun ise üye sayıları yok denecek kadar azdı.

Bu rakamlara göre, Türkiye'de işçiler arasında sendikalaşma oranı yüzde 12 gözüküyor.

ÜYE İSTATİSTİKLERİ DOĞRU MU?

Peki, bu veriler doğru mu? Türkiye'de işçilerin gerçekten yaklaşık yüzde 12'si işçi sendikalarına üye mi?

Hayır. Ne yazık ki gerçek sendika üyesi sayısı bu rakamın da altında. 1,7 milyon değil, 1,0 milyon dolaylarında bir sendika üyesinden söz edebiliriz.

Aradaki fark, bizim mevzuatımızın bazı özelliklerinden kaynaklanıyor.

Mevzuatımıza göre, işten ayrılan bir işçi, başka bir işkolunda bir işyerinde çalışmaya başlamaz ve işsiz kalırsa, sendika üyeliği bir yıl süreyle devam ediyor. Bir yılın sonunda üyeliğin düşmesi gerek. Ancak düşüp düşmediğinin pek de iyi denetlendiği kanısında değilim.

İkinci sorun, ölümlerde çıkıyor. Ölümler Çalışma Bakanlığı'na bildirilmiyor. Bu nedenle ölenler de işsiz gibi muamele görüyor. En azından bir yıl daha sendika üyesiymiş gibi gözüküyor.

Esas sorun, sendikalı bir işyerinden ayrılıp aynı işkolunda başka bir işyerine girenlerde çıkıyor. Türkiye'de işçi devri çok yüksek. Örneğin, tekstil işkolunda sendikalı bir işyerinden ayrılıp aynı işkolunda sendikasız bir başka işyerine giren işçi, sendikadan kendisi ayrılmadığı takdirde, aynı işkolunda kaldığı sürece sendikaların üye sayısına dahil ediliyor. Birçok işçi mesleği gereği aynı işkolunda çalıştığından, sendikaların üye sayısı şişiyor. Bu işçilerden sendika aidatı da kesilmediğinden, üyeliğin devamına kimse karşı çıkmıyor.

GERÇEK ÜYE SAYISI

Sendikaların gerçek üye sayısını bulmak için, toplu sözleşme imzalanan işyerlerinde çalışan sendika üyesi sayılarına bakmak gerek.

2014, 2015 ve 2016 yıllarında toplu iş sözleşmesi imzalanmış işyerlerinde çalışan toplam işçi sayısı ile sendika üyelerine ilişkin veriler aşağıda sunulmaktadır. Türkiye’de toplu iş sözleşmelerinin ağırlıklı bölümü iki yıllıktır. Üç yıllık sözleşmeler azınlıktadır. Bu verilere göre, gerçek sendikalı işçi sayısı yalnızca 1 milyon civarındadır.

Yıl ve Sektör	İşyerindeki İşçi Sayısı	İşyerindeki Sendika Üyesi Sayısı
2014 Toplam	364.207	270.017
2014 Kamu Kesimi	102.298	84.094
2014 Özel Kesim	261.910	185.923
2015 Toplam	644.985	492.247
2015 Kamu Kesimi	213.804	184.858
2015 Özel Kesim	431.181	307.389
2016 Toplam	480.080	353.505
2016 Kamu Kesimi	60.726	51.544
2016 Özel Kesim	419.354	302.061